

İNSANDAN ÜSTÜN VARLIK VAR MI? (2)

(...dünden devam)

"O yüksek ufukta iken doğruldu, göründü". *Ufuk*, göğün yerle birleşir gibi görüldüğü yerdir. Yüksek ufuk: Güneşin doğduğu ufuktur. Çünkü Güneş de önce bu sınırdan görünür. Cibrîl, önce yük sek ufukta gerçek sûretinde görünmüş, sonra Hz. Muhammed(s.a.v.)e doğru inmeğe başlamış, yaklaşmış, yaklaşmış, o kadar ki ikisi arasında iki yay kâbı kadar, hattâ daha da az bir mesafe kalmış.

Kavs, yay demektir. *Kâb* ise yayın kirişinin bağlandığı iki köşe arasına, yahut kiriş ile yayın kabzası arasına denir. Sa'lebî'nin ifadesine göre burada *kavs*, avanın yay değil, ölçü olarak kullanılan yaydır. İşte Cebrâîl, Hz. Muhammed(s.a.v.)e iki yay kirişi uzunluğu kadar ya da daha az bir mesafe kalıncaya dek yaklaşmıştır. Esasen bu cümle, iki şeyin birbirine son derece yaklaştığını belirten bir deyimdir. İbn Cüzey'in de dediği gibi bu fiillerde zamir, Cebrâîl'e râci'dir. Yani ufukta doğrulan, görünen, sonra sarkan, yaklaşan hep Cebrâîl'dir.

Zamirlerin hepsinin gittiği isim Peygamber'e yaklaşıp görünen, güçlü, büyük akıl sâhibi(Cebrâîl)dir. Âyetin anlamı, "O büyük güçlere ve akla sâhib Ruh, kuluna vahyettiğini vahyetti" demektir. Burada Hz. Muhammed (s.a.v.), Cebrâîl'in kulu olarak takdim edilmekte ise de kul burada Cebrâîl'e tapan anlamına gelmez. Ona bağlı, saygılı, onun emrine tabi olan anlamınadır. Allah'tan başkası için kullanıldığında kulun anlamı budur. Ama kul, Allah'a izafe edilirse o zaman O'na tapan demektir. Nitekim vaktiyle insanlar, başka insanların kölesi olarak kullanılırdı. Ve birinin kölesi olana

'abd

denilirdi. Kur'ân-ı

Kerîm'de

'abd,

bu anlamda çok kullanılmıştır.

Hasılı âyette Hz. Muhammed (s.a.v.), Cebrâîl'in abdi, yani onun emrine tabi olarak gösterilmektedir. İşte Cebrâîl, buyruğu altındaki Muhammed'e, vahyetmek istediği sözleri vahyetmiştir.

Âyetlerin söz akışından, Hz. Muhammed(s.a.v.)e yaklaşıp vahye-denin, büyük güçlere sâhip melek olduğu ve Peygamber'in onu gördüğü açıkça anlaşılmaktadır. Hz. Ayşe, İbn Mes'ûd ve Ebuzerr'in görüşü budur. Fakat Abdullâh ibn 'Abbâs'ın: *"Muhammed Rabbini iki kez fuâdiyle (kalbiyle) gördü"* dediğini Müslim rivayet etmiştir (Müslim, İmân: 286; İbn Kesîr, Tefsîr: 4/250-251). Hz. Ayşe'nin: *"Kim sana Muhammed Rabbini gördü derse yalan söylemiştir. Çünkü Allah (gözler O'nu görmez) (En'âm Sûresi: 103) buyuruyor. Kim sana Muhammed ğaybı bilir derse yalan söylemiştir. Çünkü Allah (Ğaybı Allah'tan başkası bilmez) buyuruyor"* (Buhârî, Tevhîd: 4) sözüyle reddettiği bu görüş, gerçekten Kur-'ân'ın nassına aykırıdır. Çünkü Kur'ân: *"Göz* *Ş* *aşmadı ve azmadı"* (Necm Sûresi: 17) âyetiyle Hz. Muhammed(s.a.v.)in, baş gözüyle meleği görmüş olduğunu bildiriyor. Oysa baş gözüyle Allah'ı görmek mümkün değildir. *"Gözler O'nu algılamaz, O gözleri algılar, O latîftir, her şeyi bilir"* (En'âm Sûresi: 103.)

.
